

Utvärdering av EU-val 2024 Alingsås kommun

Typ av styrdokument: Rapport
Beslutande instans: Valnämnden
Datum för beslut: ÅÅÅ-MM-DD
Diarienummer: 2024.013 VN

Gäller för: Valnämnden
Giltighetstid: Till vidare
Revideras senast: -
Dokumentansvarig: Valsamordnare

Innehåll

1.	Inledning	3
2.	Förberedelser	3
2.1.	Information inför valet	3
2.2.	Rekrytering av röstmottagare	3
2.2.1	Information till röstmottagare	4
2.2.2	Utbildning av röstmottagare	5
2.3.	Material	6
3.	Förtidsröstning	7
3.1.	Allmän information	7
3.2.	Schema och bemanning	7
3.3.	Röstningslokaler	8
3.4.	Ambulerande röstmottagning	9
3.5.	Postavtal	10
4.	Valdag	11
4.1.	Bemanning	11
4.1.1	Stöd från valkansliet	11
4.1.2	Kontakt med vaktmästare	12
4.2.	Vallokaler	13
4.3.	Valnämndens mottagning	14
4.3.1	Valnämndens preliminära rösträkning (onsdagsräkning)	14
4.4.	Händelser och incidenter	14
5.	Övrigt	15
5.1.	Säkerhet	15
5.2.	Test med integrerade valsedelställ	15
5.3.	Övriga reflektioner från enkäterna	15
5.4.	Övriga reflektioner från valkansliet och valnämnden	16

1. Inledning

Den 9 juni 2024 genomfördes val till Europaparlamentet.

Rapporten Utvärdering EU-val 2024 är en sammanställning av flera målgruppers upplevelser och erfarenheter av Alingsås kommuns valgenomförande. Den största delen består av enkätsvar från röstmottagare som arbetade i röstnings- eller vallokaler. Det har skickats ut tre olika enkäter. En enkät skickades till de som arbetade som röstmottagare i förtidsröstningen, en enkät skickades till de tjänstgjorde som röstmottagare på valdagen och en enkät riktade sig specifikt till de som hade uppdrag som ordförande och vice ordförande på valdagen. Enkäterna skickades till 205 röstmottagare totalt, varav 168 röstmottagare har besvarat enkäterna.

Rapporten innehåller även valkansliets samlade erfarenheter. Utöver valkansliet har frågor skickats till valnämnden och de som tjänstgjorde som ambulerande röstmottagare.

2. Förberedelser

2.1. Information inför valet

Valkansliet tillsammans med tjänsteperson på kommunikationsenheten upprättade en kommunikationsplan som var till stor hjälp i arbetet. Annonsering gjordes genom sociala medier (Facebook, Instagram, LinkedIn), alingsas.se och i lokalmedia. Annonsering i lokalmedia gjordes i Alingsåstidningen samt Lokalpressen, och hade dels fokus på information om förtidsröstning och dels på själva valdagen. Det annonserades regelbundet under valperioden.

Valkansliet satsade extra på annonsering och affischering inför rekrytering av röstmottagare vilket gav god effekt. Inför årets val affischerades på kommunens samtliga digitala skärmar vilket inte har gjorts vid tidigare val.

Vård- och äldreboenden samt Alingsås Lasarett fick utskickat information om möjlighet att anlita ambulerande röstmottagare. Informationen gjordes i två omgångar i god tid, men upplevs ändå inte ha nått fram i tillräckligt stor omfattning.

2.2. Rekrytering av röstmottagare

Röstmottagare för förtidsröstning och valdagen annonserades genom utskick till de som tjänstgjorde i valet 2022, via hemsidan, via sociala medier och via annonsering/affischering. Det är ett fortsatt högt intresse att för att ta uppdrag som röstmottagare i Alingsås kommun.

Intresseanmälan att ta uppdrag gjordes genom två olika e-tjänster, en för förtidsröstningen och en för valdagen. Det var tvingande att använda digital legitimation för att göra en intresseanmälan via e-tjänst, valkansliet tog även emot ett fåtal intresseanmälningar via e-postmeddelande.

Förtidsröstning

Intresset att ta uppdrag under förtidsröstningen är fortsatt stort. Vad gäller schemalaggningsen uppstod någon enskild lucka uppstod med kort varsel men det var lätt att få svar och ersätta om en röstmottagare fick förhinder.

Valdagen

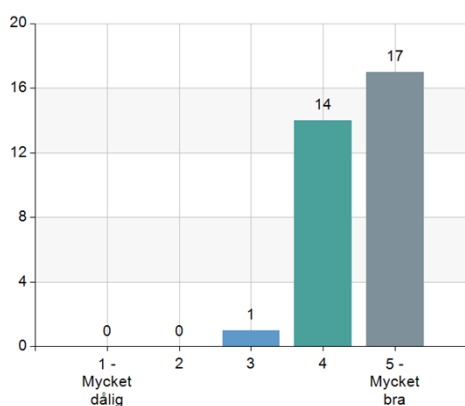
Intresset att ta uppdrag på valdagen är fortsatt väldigt stort. Det har funnits en målsättning att göra distrikten så representativa som möjligt genom att beakta en jämn fördelning av kön och ålder. Det tas även i beaktande var personen bor. I övrigt följs de riktlinjer som framgår av valnämndens Riktlinjer för säkerhet i val- och röstningslokaler vid allmänna val.

På valdagen arbetade sex eller sju personer per valdistrikt, vilket var en minskning jämfört med tidigare val. Det räckte dock bra och det var inga synpunkter kring att det var för få röstmottagare. Valkansliet konstaterar att rekrytering av röstmottagare påbörjades i god tid och flöt på väldigt bra, trots behov av en del sena rekryteringar.

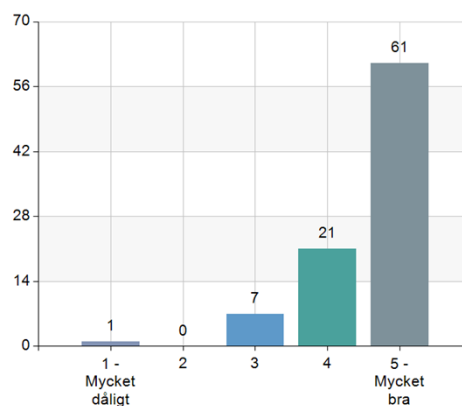
2.2.1 Information till röstmottagare

De personer som var aktuella att få uppdrag som röstmottagare tillfrågades genom e-tjänsten. Information till röstmottagare under rekryteringen skickades huvudsakligen ut genom e-tjänst, e-post och lades upp på kommunens hemsida. Förtidsröstmottagare fick information via dokumenthanteringssystemet Alfresco på kommunens intranät, där scheman och annan information publicerades.

Hur var kommunikationen från valkansliet under rekryteringen?

Förtidsröstning

Valdag

Informationen kring röstmottagarnas uppdrag upplevdes som bra eller mycket bra. Valkansliet skötte större delen av hanteringen via e-tjänsten för EU-valet 2024 vilket enstaka röstmottagare var missnöjda med, då de hellre ville ha information via e-post. Det framfördes även att de som inte fått uppdrag fick vänta länge med återkoppling.

På frågan om hur informationen upplevdes kring röstmottagarnas uppdrag var resultaten bättre än vid föregående val. Det tros till viss del bero på de uppdragsbeskrivningar som togs fram till detta val.

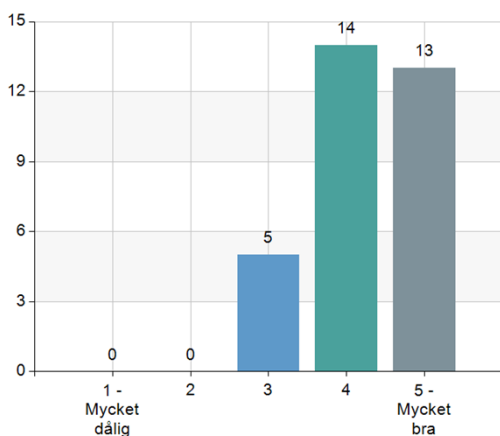
Valkansliet ser ett behov av att på enkelt sätt skicka ut uppdateringar av information och kommunicera rutiner som alla kan ta till sig. Det blir många e-postmeddelanden och en osäkerhet om alla fått del av informationen som skickats. Samma problematik upplevdes vid föregående val.

2.2.2 Utbildning av röstmottagare

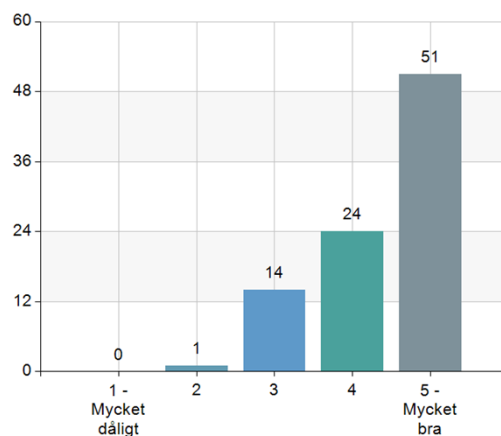
Inför EU-valet hölls det något färre utbildningar, och en ny modell med påbyggnadsutbildningar prövades. Det innebar till exempel att de som skulle vara röstmottagare både i förtidsröstningen och på valdagen kunde få all information under samma kväll. Det hölls även en specifik utbildning för ordförande och vice ordförande. Valdagsutbildningarna hölls distriktsvis i den mån det var möjligt. Sammantaget erbjöds fyra utbildningstillfällen. Även en femte reservutbildning bokades men behövde aldrig användas. Utbildningen var obligatorisk. Utbildningarna var utformade bättre från valmyndigheten i år. Valkansliet bjöd på smörgås och godis, stämningen var överlag god.

Utbildningarna hölls i Hörsalen, Utbildningens hus. Lokalen var bra och tillgänglig, men det var stora problem med ljudet under utbildningarna vilket försvårade genomförandet.

Hur upplevde du utbildningen?

Förtidsröstning

Valdagen

I jämförelse med föregående val var röstmottagarnas upplevelse av utbildningen något bättre. Det var ett betydligt bättre utbildningspaket från Valmyndigheten inför EU-valet 2024 vilket har påverkat nöjdheten.

Valkansliet bedömer att utbildningsmomentet fungerade väldigt bra inför EU-valet 2024. Det var framförallt problem med ljudet i utbildningssalen som påverkade utbildningarna negativt, i övrigt fungerade det bra.

2.3. Material

Beställning av material i Valid har fungerat bra. Valmyndighetens rekommendationer följdes i kombination med valkansliets inventeringslista. Valmyndighetens rekommendationer stämmer inte helt för alla punkter så som plomber, sigill och omslagskartong för förtidsröster. Det behövs mer valkuvert än vad som rekommenderas. Gamla fönsterkuvert behöver kasseras efter valet 2024 då limmet torkat in. Även vad gäller fönsterkuvert behöver det beställas mer än vad som rekommenderas.

Många valsedelställ är slitna och behöver bytas ut. Valkansliet inväntar fortfarande eventuellt nya lagkrav som påverkar placeringen av valsedlar. Om inte behöver valkansliet köpa in fler/byta ut valsedelställ till nästkommande val. Valsedlarna i valsedelställen fungerade dåligt under valet 2024, då de böjde sig åt olika håll. Det påverkade möjligheten att presentera samtliga partier likvärdigt.

Packningen fungerade överlag bra. Packlistor bör dock vara påbörjade när materialbeställning görs för att få en tydligare överblick om vad som behövs beställas och hur det ska fördelas ut i vallokalerna. En komplettering fick göras relativt tätt in på valperiodens början då. Det kan vara en fördel om samma person är ansvarig och gör beställning, packlistor och bokar packning.

Lokalen där materialet förvarades, valförrådet i Bolltorps industriområde, fungerade väl både vad gäller packning och hämtning av material. Det svåra med en obemannad lokal är dock leveransen av valmaterial.

Utkörning av material fungerade bra. Det var dock flera vaktmästare inblandade vid valet 2024 än vid föregående val vilket gjorde det något svåröverskådligt och en utmaning att samordna. Det krävdes också mycket tid av valkansliet för att till exempel hämta nycklar och taggar.

Av enkätsvaren från röstmottagarna som tjänstgjorde på valdagen framkom att det efterfrågas häftstift, maskeringstejp, fler gatuskyltar och fler affischer till nästa val.

3. Förtidsröstning

3.1. Allmän information

Förtidsröstningen i Alingsås kommun startade onsdagen den 22 maj 2024 och avslutades den 9 juni (valdagen). De lokaler som använts som röstningslokaler är Alingsås kulturhus, Sollebrunns servicecenter och Annexet utanför Rådhuset. Det totala antalet mottagna förtidsröster uppgick till 7 630 stycken, att jämföra med 6 266 stycken föregående EU-val, en ökning med 1 364 stycken.

Antal mottagna förtidsröster per lokal

Kulturhuset	Servicecenter Sollebrunn	Annexet, Rådhuset
6086	808	736

Upstarten av förtidsröstningen gick smidigare än jämfört med föregående val, men det finns fortfarande förbättringsområden. Det är av stor vikt att rutiner och andra anvisningar är klara i god tid innan förtidsröstningen startar, avstämde med samtliga röstmottagare under utbildningen och hela valkansliet. I år var det ansvarig tjänsteperson för förtidsröstningen på valkansliet som var med hela första dagen och startade upp i respektive lokal vilket fungerade bra.

3.2. Schema och bemanning

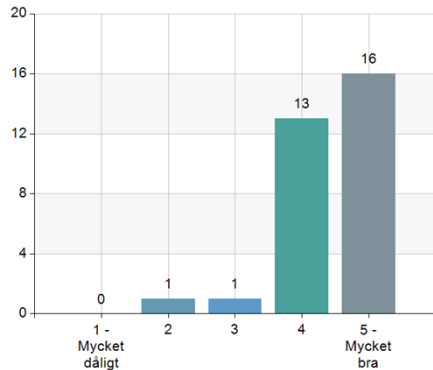
Totalt arbetade 36 personer som röstmottagare under förtidsröstningsperioden utplacerade på två olika röstningslokaler. I Annexet i Rådhuset tjänstgjorde personal från valkansliet, förutom på valdagen då Annexet bemannades av ordinarie röstmottagare.

Första två dagarna bemannades kulturhuset med fyra röstmottagare per pass. Under resterande tid ökades antalet röstmottagare per pass till fem stycken. De sista dagarna sattes en sjätte person in, eftersom det var mycket hög arbetsbelastning vilket ökar risken för fel i hanteringen av förtidsröster. En ökad bemanning gav röstmottagarna möjlighet att ta kortare raster.

Antalet röstmottagare per pass i Sollebrunn var tre stycken. I Annexet som endast var öppet söndagar och 6 juni bemannades med endast två röstmottagare. På valdagen bemannades med tre personer under hela dagen.

På frågan om hur den schemalagda tiden fungerade och om passens indelning var bra svarade majoriteten att den var bra eller mycket bra. Mot slutet av förtidsröstningsperioden

var trycket högt och öppettiderna var under valet 2024 begränsade då röstmottagningen stängde när biblioteket stängde.

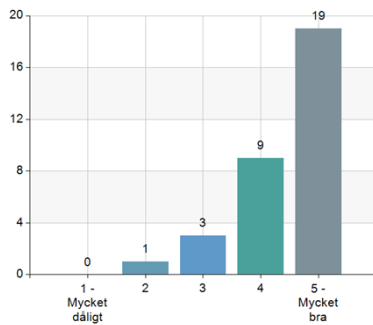
Hur fungerade den schemalagda tiden, var passens indelning bra?

Arbetet i grupperna fungerade överlag bra, det stora antalet röstmottagare gjorde dock att det tog några dagar innan alla rutiner hade satt sig hos samtliga. Det är också en utmaning att det är nya konstellationer varje dag. I förtidsröstningen finns det ingen utpekad ansvarig (till skillnad från på valdagen) vilket påverkar arbetet. Valkansliet ser till nästa val över om det är möjligt att rekrytera en röstmottagare som är mer ansvarig i förtidsröstningen.

Förtidsröstningen ökade även vid valet 2024 och det är en trend som håller i sig. Valkansliet behöver framöver rusta för ett ännu större tryck i förtidsröstningen. Öppettider, lokaler och högre bemanning bör ses över inför kommande val.

3.3. Röstningslokaler

Samtliga röstningslokaler fungerade överlag väl. De synpunkter som har lyfts i enkäten och av valkansliet är framförallt att köhanteringen i Kulturhuset blir svår när det är högt tryck. Inför kommande val bör valkansliet se över om det går att möblera om på plan 1 i Kulturhuset, och om det går att göra en snitslad bana inne i konsthallen. På samtliga röstmottagningsställen användes ett nytt sätt att göra iordning sin röst. De gröna valskärmarna togs bort, och väljare både valde och gjorde iordning sin röst bakom större valavskärmningar (ett så kallat integrerat valsedelstall). Detta upplevdes som mycket positivt både från röstmottagare och väljare.

Hur fungerade lokalen?

Alingsås kulturhus

Lokalen var öppen samtliga vardagar och lördagar under förtidsröstningsperioden. PostNord hämtade röster efter stängning.

Under årets val användes konsthallen som röstningslokal. Lokalen är inte helt optimal, med stora fönsterpartier, den är något för stor och att den delas upp av pelare vilket gör att den är svår att få överblick i.

Sollebrunns servicecenter

Röstningslokalen i Sollebrunn var öppen varje vardag samt första och sista lördagen. Lokalen bedöms fungera bra för ändamålet. Ett låsbart plåtskåp var uppställt för förvaring av förtidsröster över natten för att underlätta hanteringen och överlämningen till PostNord.

Annexet, Rådhuset

Lokalen var öppen samtliga söndagar, 6 juni samt valdagen. PostNord hämtade röster efter stängning.

Annexet är ett godtagbart alternativ som röstningslokal under EU-valet 2024, då det är färre som röstar. Med tanke på antalet röstande i centrum är det önskvärt att även i fortsättningen ha två förtidsröstningslokaler i centrala Alingsås som håller öppet varje dag. Annexet kan inte ses som ett alternativ under RKR-valen.

3.4. Ambulerande röstmottagning

Personal på kommunledningskontoret utgjorde Alingsås kommuns ambulerande röstmottagare. Det fungerade mycket bra att ha andra än valkansliet som ambulerande röstmottagare, vilket underlättade och sänkte arbetsbördan för valkansliet under valperioden. Väljare med behov av ambulerande röstmottagare kunde kontakta kommunens växel och boka en tid för besök. Totalt genomfördes cirka tio hembesök och sju besök på boenden. Föregående EU-val genomfördes åtta hembesök och fyra besök på boenden.

Vård- och omsorgsförvaltningens ledningsgrupp fick tidigt information om möjligheten till ambulerande röstmottagning. Information gick sedan ut igen genom kommunportalen, riktat

specifikt till varje boende. Trots det var det inget boende som hörde av sig innan förtidsröstningsperiodens start.

Den ambulerande röstmottagningen fungerade väl, och det uttrycktes mycket tacksamhet från de som bokade och röstade på detta sätt. De som tjänstgjorde som ambulerande upplevde att det fungerade bra och var tydlig struktur. De medskick som framförts handlar om tydliggörande vad gäller schemat, att den tid som bokas är den tid då röstmottagarna förväntas vara på plats hos den röstande. Det behöver vara tydligare vilken tid röstmottagaren är "bokad". Många hade möten precis till den tid som de skulle vara på plats hemma hos någon, vilket skapade förvirring initialt.

Det är önskvärt att det är en mer rutinerad röstmottagare som följer med på de första besöken för att få in rutinerna, till exempel en person från valkansliet. Ett tips från en av röstmottagarna är också att engagera kollegor från andra delar av kommunen – att ambulerande inte nödvändigtvis behöver vara de "närmsta" kollegorna på kommunledningskontoret. I Lerum är det till exempel administrativ personal på vård- och omsorgsförvaltningen som är ambulerande röstmottagare. Den ambulerande röstmottagningen förväntas fortsätta öka, något valnämnden måste ta höjd för.

3.5. Postavtal

Alingsås kommun upphandlade posttjänst inför EU-valet 2024. Det var PostNord som fick i uppdrag att inhämta, sortera och köra ut förtidsröster till vallokaler på valdagen. De mottog och sorterade även förtidsröster till Alingsås kommun som kommit från andra kommuner. I Sollebrunns servicecenter hämtades rösterna dagen efter, med undantag av de två sista öppna dagarna. Övriga lokaler fick rösterna hämtade på kvällen efter varje avslutad röstning.

PostNord förvarade förtidsrösterna i sina lokaler under hela förtidsröstningstiden. PostNord ansvarade även för att skicka iväg förtidsröster till annan kommun. Röstmottagarna angav hur många förtidsröster som mottagits per dag. Endast en avvikelse förekom. PostNord sorterade förtidsrösterna per vallokal och i nummerordning inför utkörning på valdagen. Utkörning påbörjades valdagen kl. 08.00 och pågick under första delen av förmiddagen.

I upphandlingen ingick att posttjänsten skulle förvara rösterna i ett säkert utrymme, typ bankvalv. Vid besök hos PostNord blev valkansliet uppmärksammat på att detta säkra utrymme var ett förråd med vanligt dörrlås. Det gjordes en förtydligande i upphandlingen inför detta val, men blev ändå samma lösning. Förvaringen av rösterna behöver säkerställas inför nästa val.

Röstmottagarna svarade på frågan om hur avslut av dagen fungerade, inklusive hämtning av posten, och en klar majoritet tyckte att det fungerade mycket bra eller bra. Röstmottagarna är nöjda med posthanteringen, men önskade tydligare instruktioner för kvittenser och annat under utbildningen. Genomgång genomfördes på utbildningen, men praktisk övning kring detta bör ingå i utbildningen till nästkommande val.

4. Valdag

Valdeltagandet vid 2024 års val blev 58,3 procent, att jämföra med 2019 års val som var 58,8 procent. Valdeltagandet i Alingsås är något högre än valdeltagandet i Sverige som helhet som slutade på 53,4 procent vid EU-valet 2024. Vid EU-valet 2019 var valdeltagandet 55 procent i Sverige. Det distrikt med högst valdeltagande vid valet 2024 var Kullingsberg (69,3 procent) och det distrikt med lägst valdeltagande var Östlyckan/Brogården (37,9 procent).

4.1. Bemanning

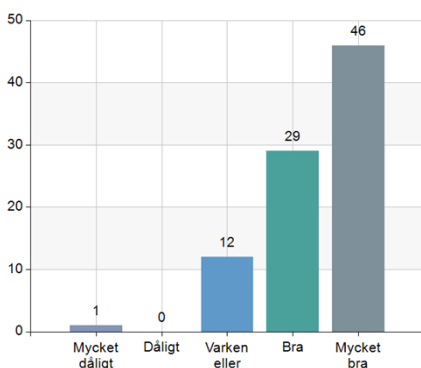
Totalt arbetade 170 personer som röstmottagare under valdagen. I enkätundersökningen har det ställts frågor bland annat rörande hur stödet från valkansliet upplevdes, hur kontakt med ordförande samt schema fungerade och hur gruppens sammansättning upplevdes.

Sammantaget upplever de flesta att både gruppen och ordföranden fungerat bra eller mycket bra. Ordföranden och vice ordföranden upplever att sammansättningen i grupperna fungerat mycket bra.

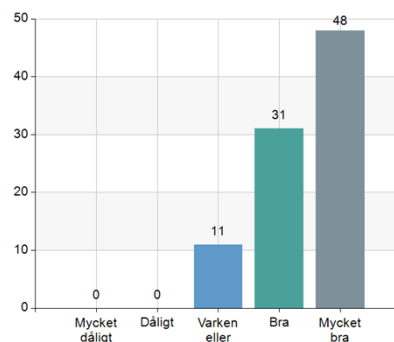
4.1.1 Stöd från valkansliet

Röstmottagarna fick uttala sig om hur stödet från valkansliet upplevdes före valdagen, under valdagen, och under valnatten. Ett flertal har valt "varken eller" och det framkommer att många röstmottagare inte har haft direkt kontakt med valkansliet. Majoriteten har dock upplevt stödet under hela perioden som bra eller mycket bra. I år valde vi att skicka en separat utvärdering till ordförande och vice ordförande som har mer kontakt med valkansliet. Av deras svar framkommer att stödet från valkansliet fungerar mycket bra under valperioden. Valkansliet behöver fortsatt arbeta för att upprätthålla det.

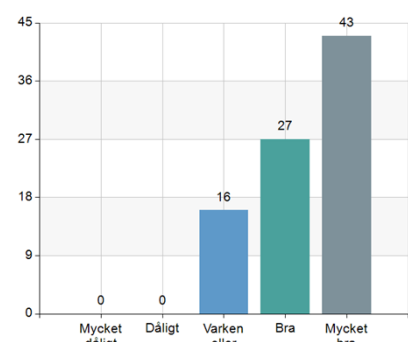
Röstmottagare

Innan valdagen

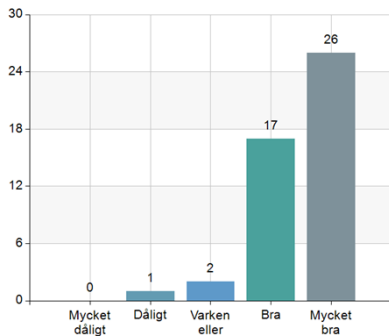

Under valdagen

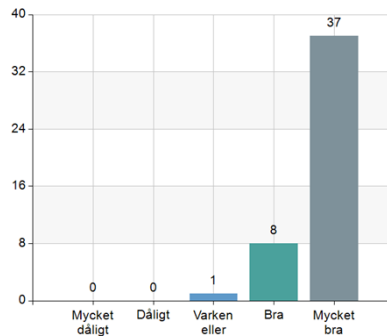

På valkvällen/natten

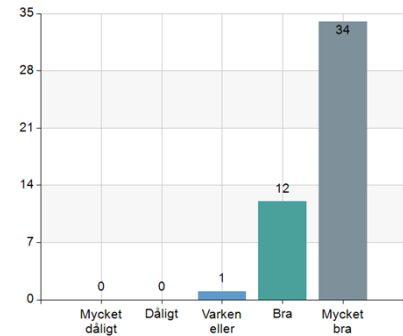
Ordförande/vice ordförandeInnan valdagen

Innan valdagen

Under valdagen

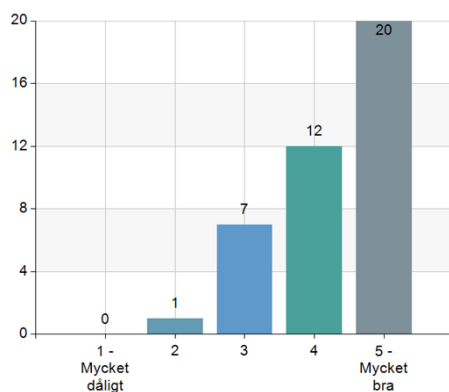

På valkvällen/natten

4.1.2 Kontakt med vaktmästare

I enkäten som gick ut till ordförande och vice ordförande ställdes det en fråga om hur stödet har fungerat från vaktmästare. Överlag fungerade kontakten bra eller mycket bra, men det är tydligt både av valkansliets egna erfarenheter och kommentarer till frågan att vaktmästare måste samordnas än mer till nästa val.

Det är en stor utmaning för valkansliet i samordning och planering av vallokaler då flera lokaler används som inte är kommunens egna. Av de lokaler som är kommunens egna finns även här olika kontaktpersoner och olika hantering beroende på lokal. Detta bör ses över tillsammans med ansvariga förvaltningar inom kommunen så snart som möjligt inför nästa val. I samverkan med grannkommuner framkommer att flera har en lokalansvarig som inte ingår i valkansliet, med en specifik lokalkunskap. En sådan lösning hade varit önskvärd även i Alingsås.

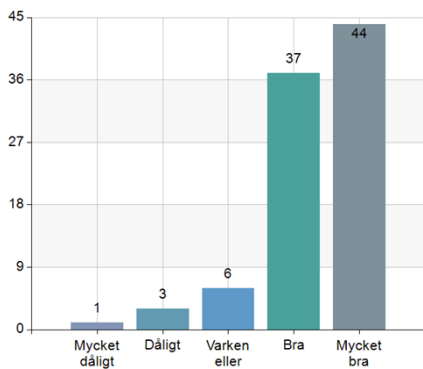
Hur fungerade kontakten med vaktmästare?

4.2. Vallokaler

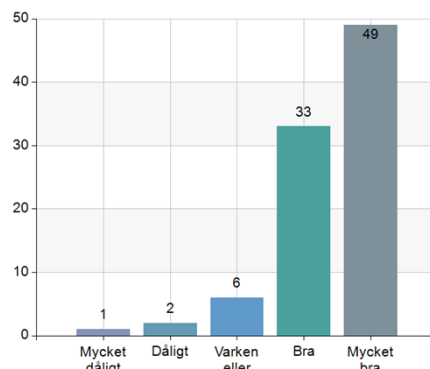
Alingsås kommun är indelad i 25 valdistrikt. De flesta distrikt har en vallokal, men några delar lokal eller har lokal i nära anslutning till annan vallokal. Lokalerna är den fråga i enkäterna som får sämst resultat, även om en majoritet upplever att lokalerna fungerar bra eller mycket bra.

Flera av synpunkterna rör på olika sätt tillgängligheten i lokalerna. Även tillgänglighetsfrågorna kan arbetas med på ett annat sätt om det är möjligt att ha en lokalansvarig som inte tillhör valkansliet. En synpunkt som framkom i enkätsvaren var att bjuda in till en träff med erfarna ordföranden inför kommande val för att diskutera hur lokalerna bäst kan hanteras, både vad gäller vilka lokaler som fungerar bra/dåligt men också praktiska frågor så som skyltning och affisivering. Om det är tidsmässigt möjligt bör det övervägas inför kommande val. Ordföranden har en praktisk erfarenhet av lokalerna som valkansliet saknar.

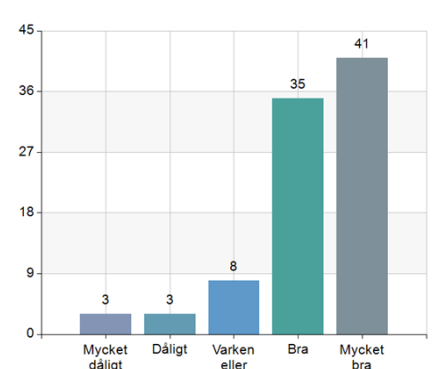
Röstmottagare

Vallokaler i stort

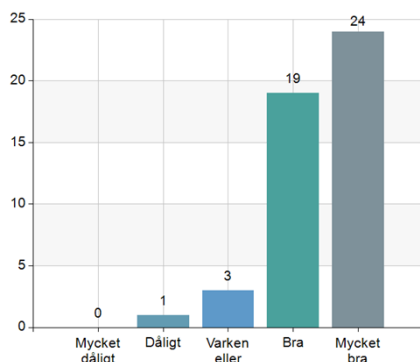

Flödet genom lokalen

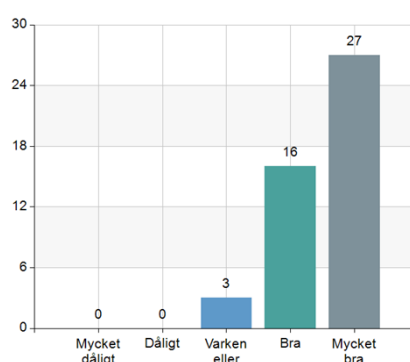

Tillgängligheten i vallokalen

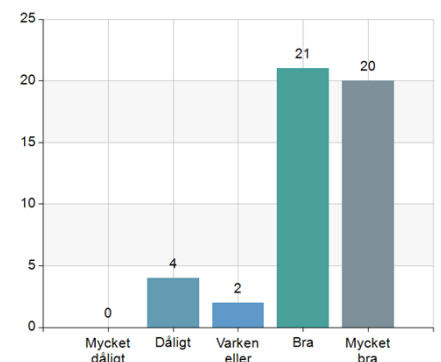
Ordförande och vice ordförande

Vallokaler i stort

Flödet genom lokalen

Tillgängligheten i vallokalen

4.3. Valnämndens mottagning

Valnämndens mottagning av röster från valdistrikten skedde i Rådhuset under valnatten. Mottagningen hölls av valnämnden tillsammans med valkansliet i fem stationer på Rådhusets övervåning. Mottagningen kompletterades med en extra station jämfört med föregående val vilket fungerade bra. Stationerna bemannades med en person från valkansliet, och två från valnämnden.

För att underlätta processen fanns även personal tillgänglig utanför stationerna vilket fungerade bra. De flesta distrikten kom in ungefär samma tid, vilket gjorde att de fick vänta något.

Sammansättningen, schemat och utbildning för valkansliet och valnämnd bedöms fungerat väl. Valnämnden kom in senare under kvällen än vad de har gjort tidigare val och det fungerade mycket bra. Larmet gick under mottagningen av det sista valdistriktet och gick inte att stänga av. Det gjorde att valkansliet behövde stanna kvar längre, men påverkade inte själva mottagningen.

4.3.1 Valnämndens preliminära rösträkning (onsdagsräkning)

Inför EU-valet 2024 lades tidigt en planering och ansvar för hur onsdagsräkningen skulle gå till. Den största skillnaden mot föregående val var att två stycken ur valkansliet ansvarade för att hålla ihop hela dagen. De deltog inte i rösträkningen utan gjorde bedömningar och organisering. Det upplevdes från valkansliet att det var lugnare stämning och en tydlighet i vad som skulle göras.

4.4. Händelser och incidenter

Samtliga vallokaler kunde öppna kl. 08:00.

Två personer blev felaktigt avprickade, men det upptäcktes när väljare var kvar i lokalen och kunde korrigeras. Ingen nekades att rösta.

Det var många väljare som initialt kom till fel vallokal. Inför EU-valet 2024 har samtliga distrikts setts över. Inför nästa val behöver valkansliet informera tydligare, bland annat med en egen annons eller artikel i lokaltidningarna. En översikt behöver också göras vilka valdistrikt som placeras i vilka lokaler.

Övriga incidenter som rapporterades var larm som gick under dagen och kvällen, lampor som inte fungerade och hiss som inte fungerade.

5. Övrigt

5.1. Säkerhet

Inför valet 2024 hölls tidigt möte med stabschef, säkerhetschef, kommunikationschef och IT-chef angående säkerhetsarbetet kopplat till valet.

En översyn av föregående vals verksamhetskyddsanalys genomfördes under våren med delar av valkansliet, kommunikatör och medarbetare från säkerhetsenheten. Den sista tiden innan valet gick valkansliet in i stab, och hade dagliga korta avstämningar om säkerhetsläget.

Valsamordnare och säkerhetsansvarig hade kontinuerlig kontakt med lokalpolis för uppdatering kring säkerhetsläget och hotbilder.

Röstmottagarna fick besvara om de upplevt hot eller diskriminering i arbetet. Av de som besvarade enkäten var det ingen som upplevde hot eller diskriminering under dagen.

5.2. Test med integrerade valsedelställ

Under valet 2024 genomförde valkansliet ett test med integrerade valsedelställ, det vill säga att väljaren både väljer valsedlar och gör iordning sin röst bakom samma skärm. Systemet testades i samtliga förtidsröstningslokaler samt i de sex största valdistrikten under valdagen.

Erfarenheter från både röstmottagare och väljare som valkansliet och röstmottagare pratat med är att det var ett mycket bättre flöde med integrerade valsedelställ.

Under valet användes de skärmar som är valsedelsavskärmningar under val till riksdag, kommun- och regionfullmäktige (RKR-val). Då det är fler valsedelställ i ett RKR-val kommer inte den hanteringen att fungera utan valkansliet behöver fundera på vilket material som behövs för att kunna ha samma system även vid kommande val. Valkansliet inväntar även pågående utredningar kring bland annat valsedelssystemet.

5.3. Övriga reflektioner från enkäterna

Det var flera distrikt som inte hade integrerade valskärmar som ändå ställde valsedelställ med avskärmning precis bredvid en grön skärm för att underlätta flödet. Detta är en möjlighet inför nästa val, och då behöver samtliga lokaler i så fall få lika många gröna skärmar och valsedelstationer.

Det efterfrågas både från valnämnden som besökt vallokaler samt av röstmottagarna att det finns fler skyltar och affischer i vallokaler för att peka väljarna till rätt lokal. Det är även bra om valkansliet i förväg har tänkt ut en bra skyltning som kan förmedlas till ordförande och vice ordförande.

På grund av översynen av valdistrikten som genomfördes under 2023 var en del av väljarna som gick till fel lokal. Problemet var störst i Noltorpsområdet men förekom också i andra områden. Vad gäller Noltorpsområdet låg vallokalerna dåligt i förhållande till var väljarna bodde. Detta kan förhoppningsvis åtgärdas med att skruva på vallokalerna till nästa val.

Vad gäller förtidsröstningen poängteras att bemanningen behöver öka ytterligare fyra till fem dagar innan valdagen.

5.4. Övriga reflektioner från valkansliet och valnämnden

Beträffande valkansliets arbete och planering framkommer det ett behov av att fortsätta effektivisera och säkerställa arbetsprocessen. Att ha en utsedd valsamordnare skapar trygghet och knyter ihop arbetet.

Röstmottagarna fick även själva rapportera arbetad tid genom samma självservicefunktion som anställda använder. Detta upplevs fungerat mindre bra. Ett flertal hade problem att logga in, och eftersom förtidsröstmottagarna även skulle ha inloggning till Valmyndighetens system blandades dessa två inloggningsuppgifter ihop. Användandet av Alfresco som plattform för scheman bedöms positivt, men fungerade sämre i år än det gjort under föregående val. Detta behöver förenklas till nästa val, antingen genom förbättrad digital hantering eller återgång till registrering manuellt. IT kan med fördel kontaktas tidigt för att diskutera eventuella möjligheter.